

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-26М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

Публічне управління територіальними громадами
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо-професійною програмою
«Публічне управління та адміністрування»
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
денної і заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з
якості ННІЕМ
Протокол № 3 від 27.09.2023 р.

Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Публічне управління територіальними громадами» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання. [Електронне видання] / Тихончук Л. Х. – Рівне : НУВГП, 2023. – 24 с.

Укладач: Тихончук Л. Х., доктор наук з державного управління, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., доцент, в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного врядування.

Керівник групи забезпечення спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування к.е.н, доцент Антонова С. Є.

© Л. Х.Тихончук, 2023
© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

1.	Загальні положення вивчення навчальної дисципліни...	4
2.	Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни.....	7
3.	Тематика практичних робіт та самостійної роботи.....	9
4.	Практичне заняття № 1.....	9
5.	Практичне заняття № 2.....	10
6.	Практичне заняття № 3.....	11
7.	Практичне заняття № 4.....	12
8.	Практичне заняття № 5.....	14
9.	Практичне заняття № 6.....	15
10.	Практичне заняття №7.....	16
11.	Практичне заняття №8	17
12.	Практичне заняття №9	18
13.	Список рекомендованої літератури.....	19

Загальні положення вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Публічне управління територіальними громадами» призначена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання та є однією з професійно орієнтованих дисциплін, що дозволяє набути компетентності з публічного управління територіальними громадами. Даний курс акцентує увагу на особливостях публічного управління територіальними громадами. Ціль вивчення дисципліни – полягає в здобутті знань стосовно особливостей управління територіальною громадою, організації діяльності територіальних громад в умовах децентралізації та воєнного стану. Метою викладання дисципліни є формування знань про передумови та законодавче підґрунтя розвитку територіальної громади в умовах децентралізації, щодо здійснення державної політики у сфері місцевого самоврядування в умовах децентралізації, вмінь та навичок використовувати ці знання у практичній діяльності, загальну характеристику сучасних інструментів соціально-економічного розвитку і практичного застосування сучасних інструментів і механізмів в територіальних громадах в т.ч. з врахуванням воєнних викликів. Завдання вивчення дисципліни: - надання слухачам знання з теоретичних, правових та організаційних засад децентралізаційних процесів та інституційного розвитку місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах;

- розкрити основні ознаки децентралізованої моделі управління на місцевому рівні;
- сформувати у слухачів вміння щодо визначення основних переваг/позитивних наслідків, а також проблем та ризиків децентралізації владних повноважень на різних рівнях управління;
- сформувати у слухачів систематизовані знання про основні організаційно-правові механізми та технології управління на локальному рівні;

- сформувати вміння та навички щодо забезпечення збалансування інтересів самоврядування та державної влади на місцевому рівні в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду;
- сформувати систематизовані знання щодо чинників розвитку місцевого самоврядування.- вивчення теоретичних та прикладних питань сучасного розуміння публічного управління розвитком громад;
- аналіз кращого вітчизняного та світового досвіду застосування інструментів розвитку територій, концептуальних і правових засад; - сформування теоретичної і практичної бази для впровадження інноваційних рішень в громадах задля забезпечення підвищення комфорту проживання в громадах,
- прозорості в прийнятті рішень, швидкості та якості надання послуг, а також зменшення вартості та споживання ресурсів.

Після вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

отримати компетентності:

В процесі вивчення дисципліни майбутні здобувачі вищої освіти набудуть

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6.Здатність працювати в команді.

ЗК8.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів

ФК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

ФК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

ФК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи щодо впровадження оптимальних форм і методів діяльності органів публічного адміністрування, враховуючи антикризові механізми розвитку громадянського суспільства.

Мати результати навчання:

ПРН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН6. Знати та застосовувати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН7. Вміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

ПРН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських

ПРН11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

ПРН17. Уміння використовувати іноземний досвід міжнародної міжрегіональної співпраці та реалізовувати євроінтеграційні завдання в публічному управлінні та адмініструванні.

ПРН18. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних, екологічних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРН19. Знати особливості реалізації управлінських функцій, використовувати системні знання про механізми, методи та інструменти публічного управління в різних сферах.

ПРН21. Доводити необхідність вирішення актуальних питань щодо організації і діяльності органів публічної (державної та публічно-самоврядної) влади, взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства, здійснення правоохоронної та правозахисної діяльності, з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних інтересів.

2. Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни

Самостійна робота здобувача є одним із важливих засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи при вивченні дисципліни «Публічне управління територіальними громадами» визначається навчальною програмою дисципліни, завданнями та вказівками викладача, даними методичними вказівками. Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача. Питання, що виникають у здобувачів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно графіку, затвердженого кафедрою державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Таблиця 1

Перелік питань для підготовки есе, презентацій, наукових досліджень, тез конференцій, статей

№ з/п	Назва теми
1	<i>Місцеве самоврядування в період воєнного стану. Територіальна оборона в громадах.</i>
2	<i>Місцеві вибори.</i>
3	<i>Моделі місцевого самоврядування</i>
4	<i>Види територіальних громад, їх утворення та реорганізація. Малі, великі громади.</i>
5	<i>Досвід забезпечення розподілу компетенції між місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування держав-членів Європейського Союзу. Громади на шляху до вступу в ЄС.</i>
6	<i>Механізми взаємодії державних і муніципальних органів.</i>
7	<i>Грантові механізми фінансування проектів соціально-економічного розвитку територіальних громад.</i>
8	<i>Соціальні ресурси територіальної громади. Внутрішньоопереміщені особи.</i>
9	<i>Франдрейзери.</i>
10	<i>Управління комунальною власністю.</i>
11	<i>Адміністративні послуги територіальних громад. Адміністративні послуги в воєнний час.</i>
12	<i>Агломерації і мегаполіси - особливості управління найбільшими системами розселення.</i>
13	<i>Особливості організації управління містами. Міські райони як підрозділи міської адміністрації</i>
14	<i>Технології сталого розвитку міста. Історія розвитку концепції сталого розвитку в Україні.</i>
15	<i>Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку . SWOT-аналіз та його застосування. Роль pestle аналізу. Стратегічне планування розвитку громади.</i>
16	<i>Консультативно-дорадчі органи влади.</i>
17	<i>Муніципальна співпраця громад на державному та</i>

	<i>міждержавному рівнях. Особливості співпраці в воєнний час.</i>
18	<i>Органи самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування.</i>

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

Основи місцевого самоврядування

Практичне заняття № 1

Тема: *Розвиток місцевого самоврядування в Україні. 2022 - воєнна та повоєнна політика функціонування територіальних громад. Законодавчі основи і реальна практика створення. Місцеві громади як основи місцевого самоврядування. Моделі місцевого самоврядування. Представницькі органи в ТГ. Види повноважень власних та делегованих. Проблеми у реалізації даних повноважень.*

Мета: *Ознайомити здобувачів із порядком формування, об'єднання територіальних громад, реформами в даній сфері, нормативною та законодавчою базою, функціонуванням громад в воєнний час. Інститутом старостату. Органами самоорганізації населення.*

Норма часу (за навчальною програмою): 3 год./з : 0.5 год.

Питання для обговорення:

- 1. Законодавчі основи і реальна практика створення Органи місцевого самоврядування. Децентралізація та реформування.*
- 2. Міністерство розвитку громад та територій: місія, функції, пріоритети, сфера відповідальності.*
- 3. Моделі місцевого самоврядування. Функції та повноваження територіальних громад.*
- 4. Представницькі органи в ТГ . Посадові особи. Старости. Органи самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування*
- 5. Стратегічне бачення розвитку ОТГ. Місцеві вибори. Моделі місцевого самоврядування .*

6. *Територіальні громади в воєнний час. Нормативне регулювання. Робота з військовими адміністраціями. Територіальна оборона. Громади та ЗСУ.*

6. *Види повноважень власних та делегованих. Проблеми у реалізації даних повноважень. Орган делегування повноважень.*

7. *Досвід забезпечення розподілу компетенції між місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування держав-членів Європейського Союзу. Громади у підготовці до вступу в ЄС.*

8. *Платформа взаємодія.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. *Територіальна громада як орган місцевого самоврядування .*

2. *Види територіальних громад, їх утворення та реорганізація. Ліквідація районних рад.*

3. *Розробка установчих та організаційних документів для ОТГ (реорганізація, об'єднання, ліквідація).*

4. *SVOT аналіз економічного та культурного розвитку територіальних громад, визначення джерел інвестицій в регіон.*

5. *Визначити необхідні аспекти міжнародної співпраці конкретної ТГ.*

6. *Аналіз первинних даних по фінансовій, ресурсній, промисловій складовій ТГ.*

7. *Особливості роботи громад на окупованих та звільнених територіях.*

8. *Громади в воєнний час.*

Практичне заняття № 2

Тема: *Діяльність консультативно-дорадчих органів влади: механізми створення та функціонування. Волонтерський рух в громадах – організація, реалізація проектів..*

Мета: Вивчити правові та організаційні процеси децентралізації, створення територіальних громад, проведення місцевих виборів, зборів виборчих органів.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 3 год./ заочна : 1 год.*

Питання для обговорення:

1. Соціально-економічний і культурний розвиток у територіальних громадах, планування та облік.
2. Управління комунальною власністю. Житлово-комунальне господарство, побутове, торговельне обслуговування, громадське харчування, транспорт і зв'язок. Будівництво.
3. Зовнішньоекономічна діяльність. Оборонна робота.
4. Питання адміністративно-територіального устрою.
5. Забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян тощо.
6. Грантові механізми фінансування проектів соціально-економічного розвитку територіальних громад.
7. Соціальні ресурси територіальної громади. Франдрейзери
8. Волонтерський рух. Волонтерські організації. Волонтерські проекти в громадах.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Навчитися організовувати платформи спілкування посадових осіб з громадами (вибір форм та методів), консультації заявників, консультації, семінари, конференції для суб'єктів відносин з ОТГ.

2. Позичування представництва від ОТГ, розуміння корпоративної культури ОТГ. Опанувати засади організації та проведення ефективної комунікації у територіальних громадах (розробити анкету щодо з'ясування позиції місцевого підприємництва із актуальних питань, організація та проведення електронних консультацій тощо)

Практичне заняття № 3

Тема: Територіальна оборона в громадах. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Децентралізація. Місцеві вибори. Організація роботи територіальних громад.

Мета: Засвоїти порядок формування в громадах ТО, механізми створення та функціонування консультативно-дорадчих органів влади.

Норма часу (за навчальною програмою): 3 год./ заочна : 0.5 год.

Питання для обговорення:

1. Формування в громадах ТО. Порядок фінансування та функціонування.
2. Сприяння становленню громадянського суспільства в сучасній Українській державі. Консультативно-дорадчі органи при органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування - особливості створення, основні завдання, забезпечення їх ефективного функціонування.
3. Взаємодія інститутів громадянського суспільства з органами влади.
4. Залучення додаткового фінансування для сприяння місцевому розвитку інститутів громадянського суспільства.
5. Взаємодія місцевих органів влади з громадськими організаціями: психологічні аспекти налагодження співпраці.

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Надання безоплатної правової допомоги. Правопросвітництво
2. Порядок реєстрації та діяльності громадських об'єднань та політичних партій
3. Співробітництво України з НАТО. Інформування громадськості про державну політику у сфері євроатлантичної інтеграції України
4. Консультації з громадськістю з питань Закону України «Про доступ до публічної інформації»

Практичне заняття № 4

Тема: *Адміністративні послуги територіальних громад . Виконавча функція територіальних громад . Особливості надання адміністративних послуг в воєнний час. Міжмуніципальна співпраця громад на державному на міждержавному рівнях. Громади-побратими. Приклади спільних проєктів.*

Мета: Адміністративні послуги як провідний засіб реалізації прав громадян у сфері виконавчої влади – вивчення та розуміння даних дефініцій як конституційних прав громадян на отримання

якісних послуг, особливості надання даних послуг в воєнний час. Відкриття центрів з надання адміністративних послуг. Знати структуру виконавчих органів в територіальних громадах. Ознайомлення з можливостями міжмуніципальної співпраці громад.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна:3год./ заочна : 1год.*

Питання для обговорення:

- 1. Виконавчі органи територіальної громади. Ради народних депутатів.*
- 2. Порядок діяльності виконавчих органів територіальної громади та її посадових осіб.*
- 3. Схема організації роботи відділів, управлінь, інших виконавчих органів територіальної громади. Кадрові проблеми.*
- 4. Адміністративні послуги: види, впровадження, якість. Адміністративні послуги в воєнний час.*
- 5. Дослідження договорів та практик співробітництва територіальних громад в Україні у сферах освіти та охорони здоров'я.*
- 6. Аналіз законів та підзаконних актів, що регулюють співробітництво громад, зокрема у сферах освіти та охорони здоров'я (процедура започаткування та припинення співробітництва, форми співробітництва, фінансова основа співробітництва, вимоги до договорів про співробітництво тощо.*
- 7. Дослідження договорів та практик співробітництва територіальних громад в Україні у сферах освіти та охорони здоров'я. Реєстр договорів про співробітництво територіальних громад, аналіз офіційних вебсайтів громад.*
- 8. Партнерство в воєнний час. Участь держав у міжмуніципальному партнерстві.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Засвоїти платформу Дія у всіх сферах та інші цифрові платформи міністерства цифрових трансформації. Дія в воєнний час.
2. Прослуховувати он-лайн записи сесій засідань ТГ, виборчих органів.
3. Аналізувати та оптимізувати фінансові плани ТГ, розробку штатного розпису.
4. Розуміти процеси запровадження адміністративних послуг в ТГ. В т.ч. в воєнний час.
5. Підготовка ТГ до перевірки регулюючими та контролюючими інстанціями.
6. Аналіз іноземного досвіду. Польща, Словаччина та Норвегія - реформування освіти та охорони здоров'я із застосуванням міжмуніципального співробітництва. Проекти під час війни
7. Адміністративні послуги територіальних громад . Виконавча функція територіальних громад .

Змістовий модуль 2.

Особливості публічного управління територіальними громадами

Практичне заняття 5

Тема. Регулювання земельних відносин, питання охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів. Охорона здоров'я, освіта, соціальний захист.

Мета: Вивчити принципи роботи територіальних громад по охороні здоров'я, освіті, обороні, охороні правопорядку, громадського харчування, розвиток інфраструктури.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 2 год./ заочна :1 год.*

Питання для обговорення:

1. Регулювання земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів.
2. Грантові механізми фінансування проектів соціально-економічного розвитку територіальних громад.
3. Соціальні ресурси територіальної громади.
4. Оборонна робота.
5. Громадське харчування
6. Освіта

7. Фізкультура та спорт

Практичне заняття № 6

Тема. *Специфіка сучасного міста як об'єкта управління. Захист міста в воєнний час – функції ОМС.*

Мета: Ознайомити здобувачів із організацією управління великими та малими містами. Особливостями їх розвитку. Стратегіями розвитку. Села та міста – особливості співіснування. Розвиток сільських територій. Депресивні райони. Особливості воєнних адміністрацій в великих та малих містах.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 2 год./ заочна : 1 год.*

Питання для обговорення:

1. *Агломерації і мегаполіси - особливості управління найбільшими системами розселення*
2. *Особливості організації управління містами. Міські райони як підрозділи міської адміністрації.*
3. *Особливості організації управління містами. Міські райони як підрозділи міської адміністрації.*
4. *ЗСУ та військові адміністрації міст.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. *Європейське та азійське місто: концептуальні відмінності. Класичний античний поліс. Середньовічне місто. Модерне місто.*
2. *Розуміти суть процесу управління містом; з'ясувати об'єкти та суб'єкти управління, правовий статус місцевого самоврядування в Україні; володіти визначенням місцевого самоврядування; знати структуру системи місцевого самоврядування та повноваження його суб'єктів; ознайомитись із структурою виконавчих органів міської ради найкрупнішого міста та повноваженнями його управлінсь.*
3. *Володіти знаннями про особливості організації комерційної діяльності у місті, визначити основні проблеми, вивчити закордонний досвід; з'ясувати переваги та недоліки відцентрового та доцентрового тяжіння.*
4. *Володіти знаннями про генеральний план населеного пункту, як основний вид містобудівної документації місцевого рівня.*

Володіти визначенням містобудівної документації, знаннями законодавчої бази містобудівної документації.

5.Знати основні завдання планування і забудови територій та особливості кожного виду містобудівної документації. Особливості структуризації простору сучасних міст. Всесвітні тенденції розвитку міст.

6.Взаємозв'язок стратегічних і генеральних планів міст з регіональним розвитком. Світові тенденції та практика просторового розвитку міст та міських агломерацій.

7. Регілювання діяльності ОМС та військових адміністрацій, ЗСУ та ТО.

Практичне заняття 7

Тема 7. *Майно новостворених громад – порядок обліку, реєстрації, управління. Сталий розвиток територіальних громад*

Мета: Ознайомитись з новим порядком та вивчити механізм та правила прийняття на баланс майна, його реєстрацію. Вивчити структуру майна територіальної громади, порядок обліку. Навчитись як утримувати та ефективно використовувати майно громад. Опрацювати стратегії сталого розвитку.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 2 год./ заочна : 1 год.*

Питання для обговорення: 1. Види комунального майна.2. Основні принципи сталого розвитку населених пунктів. 3.Технології сталого розвитку міста. Історія розвитку концепції сталого розвитку в Україні. 4. Загальні положення Стратегії сталого розвитку України. 5.Обґрунтування необхідності розроблення Стратегії. 6.Стратегічні завдання сталого розвитку України в галузі екології.

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Механізми інвентаризації, обліковування, реєстрації та передачі комунального майна.

2. Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку . SWOT-аналіз та його застосування.

Роль pestle аналізу.

3. *Стратегічне планування розвитку громади.*
4. *Особливості переходу міст України на шлях сталого розвитку.*

Практичне заняття 8

Тема. *Порядок розробки і реалізації конкретних напрямків державної політики в містах: економічна політика, соціальна політика, екологічна політика, політика у сфері міжнаціональних відносин - денна: 2 год./ заочна : 1год.*

Мета: Набуття знань з основ муніципального управління, визначення особливостей управління міськими та сільськими територіями. Вивчити основні характеристики напрямів управління територіальними громадами в екологічній, соціальній, економічній сферах, формуванні політики у сфері міжнаціональних відносин.

Норма часу (за навчальною програмою): *денна: 2 год./ заочна : 1 год.*

Питання для обговорення:

1. *Планування розвитку міста.*
2. *Розробка планів розвитку в Європі, Азії, Америці – порівняння.*
3. *Інвестиційні складові привабливості громад, вивчення регіональних особливостей.*
4. *Порядок розробки і реалізації конкретних напрямків державної політики в громадах: економічна політика, соціальна політика, екологічна політика, політика у сфері міжнаціональних відносин.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. *Розробка стратегій розвитку громад, сіл, міст*
2. *Підготовка інвестиційного атласу територіальної громади.*

Практичне заняття 9.

Тема. *Публічні комунікації в територіальних громадах. Конфлікти та шляхи їх подолання*

Мета: Проаналізувати особливості публічних комунікацій в територіальних громадах, конфлікти під час комунікацій та шляхи їх вирішення. Через засоби масової інформації. Формування громадської думки. Залучення громадян до громадських обговорень.

Норма часу (за навчальною програмою): денна: 2 год./ заочна : 1 год.

Питання для обговорення:

1. *Комунікації в громадах.*
2. *Особливості спілкування з різними верствами населення.*
3. *Конфлікти та шляхи їх вирішення.*
4. *Інформування цільових аудиторій територіальних громад.*
5. *Комунікації через засоби масової інформації.*

Питання для самостійного опрацювання

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. *Найпоширеніші інструменти комунікації для територіальних громад. Тренінги по вирішенню конфліктів у громадах.*
2. *Ділове спілкування як складова комунікативної діяльності в територіальних громадах. Тренінги в групах*
3. *PR/ Гендерна рівність.*
4. *Обґрунтовувати роль ЗМІ у діяльності органів влади, вміти аналізувати комунікативну політику та технології впливу на діяльність органів влади в Україні*

Індивідуальне творче завдання(дослідження):

Децентралізація влади: розвиток потенціалу регіональних еліт (міжнародний досвід). Європейський досвід у сфері реформування державної служби та місцевого самоврядування, розбудові громадянського суспільства в Україні.

Що і хто впливає на розвиток громади? «Кишенькові» депутати. Світові еліти та їх вплив на розвиток.

Індивідуальне творче завдання є одноосібною працею і подається в електронному вигляді. Об'єкт для аналізу студент/ка обирає самостійно.

Загальні вимоги:

Загальний обсяг – 10-12 тис. символів без пробілів. Шрифт – довольний. Обрати для дослідження різні країни, регіони. Запропонувати інструменти розбудови громадянського суспільства. Перелік посилань.

Література:

- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»: Закон України 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

- ЗУ Про службу в органах місцевого самоврядування : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

- ЗУ Про ратифікацію Європейської хартії Місцевого самоврядування: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Міністерство розвитку територій та громад
<https://www.facebook.com/MinregionUkraine>

- Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування окремих питань діяльності та організації органів державної влади, органів місцевого самоврядування у зв'язку з утворенням (ліквідацією) районів
Номер, дата реєстрації 3651 від 15.06.2020. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69133

- Сайт асоціації об'єднаних територіальних громад. URL: <https://www.facebook.com/LSGA.ATC/>

- Практичний посібник з питань організації роботи органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/dobrovil-ne/metodychni-rekomendatsiyi/praktichniy-posibnik-z-pitan-organizatsiyi-roboti-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya-ob-yednanih-teritorialnih-gromad-rozrobleniy-asotsiatsiyeyu-mist-ukrayini/>

- Борщ Г. А., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Дехтяренко Ю. Ф., Ігнатенко О. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф., Юзефович В. В.

Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / [Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович] – К. : – 2017. – 107 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/water>

- Парламентські процедури. Посібник для депутатів місцевих рад та активістів громад. URL: <http://ipo.org.ua/%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B4%D0%BB>.

- Кейс-сталі «Стратегічна екологічна оцінка» : досвід упровадження у містах України. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/529/Keys-Study-CEO.pdf>

- Комунікація у громадах : практичні кроки до ефективного діалогу з мешканцями : практичний посібник. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/558/Комунікація_у_громадахх.pdf

- Практика публічних комунікацій для об'єднаних громад. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/8/PublicCommunicationsPractice_DOBRE_Final.pdf

- Наукові основи та імплементація світових практики місцевого самоврядування та об'єднаних територіальних громад: монографія / І.Л. Сазонець, О.І. Алейнікова [та ін.]; за наук. ред. д-ра екон.н., проф. І.Л. Сазонця – Рівне Волин. Обереги, 2017. – 216 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/11568/1/%D0%A1%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C%3D%D0%86%D0%BC%D0%BF%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%21.pdf>

Постанова КМУ від 23 травня 2023 р. № 522 «Про затвердження Порядку функціонування єдиної геоінформаційної системи здійснення моніторингу та

оцінювання розвитку регіонів і територіальних громад», ЗУ «Про засади державної регіональної політики», Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій (реєстр. №5323), "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики", "Про стимулювання розвитку регіонів", "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про місцеві державні адміністрації", "Про транскордонне співробітництво", "Про регулювання містобудівної діяльності", "Про державні цільові програми", "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України", "Про Генеральну схему планування території України"

- Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2014. 512 с.

- Є. Макаренко. Регіональна інформаційна політика // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. — К.:Знання України, 2004 — Т.2 — 812с. ISBN 966-316-045-4

- Л. Нагорна. Регіональна політика // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — с.629 ISBN 978-966-611-818-2

ДОПОМІЖНА:

-- Тихончук, Л. Х. and Маланчук, Л. О. and Антонова, С. Є. and НУВГП, . (2023)\ СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА, ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ. UNSPECIFIED. НУВГП, Рівне. (Unpublished) <http://ep3.nuwm.edu.ua/26095/>

Тихончук, Л. Х. (2020) Визначення пріоритетів державного управління в умовах глобалізації та регіоналізації. Стратегія і тактика державного управління (1-2). pp. 51-57.

- Тихончук, Л. Х. and Тухончук, Л. Н. (2019). Завдання та напрями роботи органів державного управління та місцевого самоврядування в сфері розвитку промислового потенціалу Рівненської області. Стратегія і тактика державного управління (1-2). pp. 58-62.

- Тихончук Л.Х., Чубок Т.О. Ефективність публічного управління у сфері культури в умовах децентралізації (на прикладі Рівненської області). Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економічні науки. 2021. №3(95). С. 144-155. URL: <http://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/issue/view/65>

- Tymbaliuk Iryna, Pavlikha Nataliia, Barskyi Yurii, Tihonchuk Lesia, Korneliuk Olga, Naumenko Nataliya, Kovshun Nataliia. Imbalances between revenues and expenditures of local rural budgets in Ukraine: assessment and modeling. Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development Vol. 21, Issue 2, 2021 PRINT ISSN 2284-7995, E-ISSN 2285-3952, Pages: 671-683. <https://cutt.ly/6RhuXQV/>
<https://cutt.ly/IRhiwab>.

- Тихончук Л.Х.. Ефективне управління надрокористуванням - складова привабливого інвестиційного клімату держави. Науковий журнал "Інтернаука". 2020. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/conf-2020/november-1/6634/>.

- Тихончук Л.Х. Інституційна динаміка імперативів державного управління: суспільно-економічні детермінанти. Наукові основи та імплементація світових практик місцевого самоврядування і об'єднання територіальних громад [Текст]: Колективна монографія [Сазонець І. Л., Алейнікова О.І. та ін.] : За наук. Ред. Д-ра екон. Н., проф. Сазонця І.Л. Рівне : Волин. Обереги, 2017. 216 с. 10-23.

- Тихончук Л.Х., Голуб Р.С. Реалізація прав громадян на ефективне надрокористування. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру: Міжнародна науково-практичної конференція. Одеса, 2021. С435-438.

- Тихончук Л.Х. Комерційна дипломатія як інструмент державного управління в умовах глобалізації. Фінансова спроможність об'єднаних територіальних громад: очікування та реалії: зб. Тез Міжнародна науково-практична конференція. Рівне-Луцьк. Волинські обереги. 29-30 листопада 2017 р. С. 118-120.

- Тихончук Л. Х., Піддубний А. С. ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕЛОКОВАНОГО БІЗНЕСУ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ

ГРОМАДАХ (НА ПРИКЛАДІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ) Вісник
НУВГП №1 2023.

<https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/issue/view/88>

<file:///C:/Users/Acer/Downloads/Ve10119.pdf>

-.O. Melnichuk. L. Tykhonchuk Ya. Tsetsyk The Role of Black Hundreds in the Complication of International Relations in Volyn During the World War. РОЛЬ ЧОРНОСОТЕНЦІВ У РОЗГОРТАННІ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ НА ВОЛИНІ ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ -Web of Science Core Collection <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000993803600001>

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/>

Конференції:

-XI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції» 12.05.2022 . НУВГП ННІЕМ .1 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ДИПЛОМАТИЧНИМ ФРОНТОМ УКРАЇНИ Руденко А.А.; Тихончук Л.Х. 2. ПАРЛАМЕНТ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ПІСЛЯ НЕЇ. ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ. Пігарчук М.Г., Голуб Р.С.

-XII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції» 25 травня 2023 року. м. Рівне. НУВГП. 1. Мартинюк Н.В., Тихончук Л.Х. ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОГО ПРЕДСТАВЛЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ. 2. Прокопчук Т. І., Тихончук Л.Х. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ: ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.

-Тихончук Л.Х., Денека І.К. Європейський досвід у сфері реформування державної служби та місцевого самоврядування. Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції: зб. Тез Х Міжнародної науково-практичної конференції вчених, молодих науковців, аспірантів та студентів. Рівне: НУВГП, 2021. С. 282-283.

- Тихончук Л.Х., Кичан А. Актуальні питання міжнародного співробітництва державної служби України з надзвичайних ситуацій. Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції: зб. Тез X Міжнародної науково-практичної конференції вчених, молодих науковців, аспірантів та студентів. Рівне: НУВГП, 2021. С. 325-327.

- Тихончук Л.Х., Кондратюк О.І. Роль публічного управління у досягненні економічної безпеки підприємницької діяльності. Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції: зб. Тез X Міжнародної науково-практичної конференції вчених, молодих науковців, аспірантів та студентів. Рівне: НУВГП, 2021. С. 328-330.

- Тихончук Л. Х. Актуальні питання розвитку економічної науки та її вплив на становлення громадянського суспільства. Формування системи державного управління та інститутів громадянського суспільства в умовах глобалізації: Всеукраїнська науково-практична конференція з іноземною участю. Рівне : НУВГП, 20 квітня 2018 р. С. 170-173

. Тихончук Л. Х. Загальні та спеціальні функції державного управління в сфері регулювання міжнародної економічної діяльності. Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад. Децентралізація влади, проведення реформ в Україні: II Міжнародна науково-методична конференція. Рівне : НУВГП, 14 грудня 2018 р. С. 195 – 196.